

What the Rest of Tanakh Teaches Us About Balaam and the Sin of Baal Peor

Rabbi Dr. Ezra Frazer

Numbers/Bamidbar 25:1

(1) Israel stayed in Shittim; and the people began to play the prostitute with the daughters of Moab. (2) For they called the people to the sacrifices of their gods; and the people ate and bowed down to their gods. (3) Israel joined himself to Baal Peor; and the anger of Hashem was kindled against Israel. (4) Hashem said to Moses, "Take all the chiefs of the people, and hang them up to Hashem before the sun, that the fierce anger of Hashem may turn away from Israel." (5) Moses said to the judges of Israel, "Everyone kill his men who have joined themselves to Baal Peor." (6) Behold, one of the Children of Israel came and brought to his brothers a Midianite woman in the sight of Moses and in the sight of all the congregation of the Children of Israel, while they were weeping at the door of the Tent of Meeting. (7) When Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron the priest, saw it, he rose up from the midst of the congregation, and took a spear in his hand. (8) He went after the man of Israel into the alcove and thrust both of them through, the man of Israel, and the woman through her womb. So the plague was stayed from the Children of Israel. (9) Those who died by the plague were twenty-four thousand. (10) Hashem spoke to Moses, saying, (11) "Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron the priest, has turned my wrath away from the Children of Israel, in that he was jealous with my jealousy among them, so that I didn't consume the Children of Israel in my jealousy. (12) Therefore say, 'Behold, I give to him my covenant of peace. (13) And it shall be to him and to his seed after him, the covenant of an everlasting priesthood because he was jealous for his God, and made atonement for the Children of Israel.'" (14) Now the name of the man of Israel that was slain, who was slain with the Midianite woman, was Zimri, the son of Salu, a prince of a fathers' house among the Simeonites. (15) The name of the Midianite woman who was slain was Cozbi, the daughter of Zur; he was head of the people of a fathers' house in Midian. (16) Hashem spoke to Moses, saying, (17) "Harass the Midianites, and strike them; (18) for they harassed you with their wives, with which they have deceived you in the matter of Peor, and in the matter of Cozbi, the daughter of the prince of Midian, their sister, who was slain on the day of the plague in the matter of Peor."

במדבר כ"ה:א'

(א) וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁטִים וַיַּחַל הָעָם לְזָנוֹת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב. (ב) וַתִּקְרְאוּ לָעָם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהֵיהֶן. (ג) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר וַיַּחַר אֶף י"י בְּיִשְׂרָאֵל. (ד) וַיֹּאמֶר י"י אֶל מֹשֶׁה קַח אֶת כָּל רְאִשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לִפְנֵי נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ וַיֵּשֶׁב חֲרוֹן אֶף י"י מִיִּשְׂרָאֵל. (ה) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל שַׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל הֲרוּגוּ אִישׁ אֶנְשׁוֹי הַנִּצְמָדִים לְבַעַל פְּעוֹר. (ו) וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל אַחֵיו אֶת הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בָכִים פָּתַח אֶהָל מוֹעֵד. (ז) וַיֵּרָא פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֶמַח בְּיָדוֹ. (ח) וַיָּבֵא אַחֵר אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּבֵה וַיִּדְקַר אֶת שְׁנֵיהֶם אֶת אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאִשָּׁה אֶל קְבֵתָהּ וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (ט) וַיְהִיו הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף. (י) וַיְדַבֵּר י"י אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. (יא) פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קְנֵאתִי בְּתוֹכָם וְלֹא כָלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. (יב) לָכֵן אֶמַר הַנְּבִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. (יג) וְהָיְתָה לוֹ וְלִזְרַעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנֶת עוֹלָם תַּחַת אֲנֹשׁ קָנָא לֵאלֹהֵיו וַיַּכְפֹּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (יד) וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמְּכָה אֲשֶׁר הִכָּה אֶת הַמִּדְיָנִית זִמְרִי בֶן סְלוּא נְשִׂיא בֵּית אָב לַשְּׁמֹעֲזִי. (טו) וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמְּכָה הַמִּדְיָנִית כּוֹזְבִי בַת צוּר רֹאשׁ אֲמוֹת בֵּית אָב בְּמִדְיָן הוּא. (טז) וַיְדַבֵּר י"י אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. (יז) צַרּוּר אֶת הַמִּדְיָנִים וְהִפִּיתֶם אוֹתָם. (יח) כִּי צַרְרִים הֵם לָכֵם בְּנִבְלֵיהֶם אֲשֶׁר נָבְלוּ לָכֵם עַל דָּבָר פְּעוֹר וְעַל דָּבָר כּוֹזְבִי בַת נְשִׂיא מִדְיָן אַחֲתָם הַמְּכָה בְיוֹם הַמַּגֵּפָה עַל דָּבָר פְּעוֹר.

What the Rest of Tanakh Teaches Us About Balaam and the Sin of Baal Peor

Rabbi Dr. Ezra Frazer

Gemara, Sanherdin 106a

Balaam said to them: The God of these Jewish people despises lewdness, and they desire linen garments, as they have no new garments; come, and I will give you advice. Make for them enclosures using wall hangings and seat prostitutes in them, with an old woman outside the enclosure and a young woman inside, and have the women sell them linen garments. Balak made for them enclosures using wall hangings from the snow mountain, the Hermon, until Beit HaYeshimot, and he sat prostitutes in them, with an old woman outside and a young woman on the inside. And at the time when Jewish people were eating and drinking and were glad and going out to stroll in the marketplace, the old woman would say to a Jew: Aren't you seeking linen garments? He would enter the enclosure and ask the price, the old woman would quote him a price equal to its value, and the young woman would quote him a price less than its value. That scenario would repeat itself two or three times. And thereafter she would say to him: You are like a member of our household, sit and choose for yourself the merchandise that you want. And a jug of Ammonite wine was placed near her, and neither Ammonite wine nor gentile wine had been prohibited yet for Jews. She said to him: Is it your wish to drink a cup of wine? Once he drank the wine, his evil inclination burned within him. He then said to her: Submit to me and engage in intercourse with me. She then removed the idol that she worshipped from her lap and said to him: Worship this. He said to her: Am I not Jewish? I am therefore forbidden from engaging in idol worship. She said to him: And what is your concern? We are asking you to do nothing more than defecate in its presence. But he does not know that its worship is conducted in that manner. Once he did so, she said to him: Moreover, I will not leave you until you deny the Torah of Moses your teacher, as it is stated: "But when they came to Ba'al-Peor they separated themselves to the shameful item; and they became detestable like that which they loved" (Hosea 9:10). They devoted themselves to the disgrace of defecation, and detested the name of God.

"And they slew the kings of Midian, with the rest of their slain...And Balaam, son of Beor, they slew with the sword" (Numbers 31:8). The Gemara asks: Balaam, what did he seek there; what was his role in that war? He lived in Aram. Rabbi Yohanan says: He went to collect payment for twenty-four thousand members of the Jewish people, whom he felled with his advice. Mar Zutra bar Toviya says that Rav says that this is in accordance with the adage that people say: A camel goes to seek horns and the ears that it had are severed from it. Not only was Balaam unsuccessful in collecting his fee, he also lost his life.

גמרא סנהדרין ק"ו.

אמר להם אלהיהם של אלו שונא זימה הוא והם מתאווים לכלי פשתן בוא ואשיאך עצה עשה להן קלעים והושיב בהן זונות זקינה מבחוץ וילדה מבפנים וימכרו להן כלי פשתן.

עשה להן קלעים מהר שלג עד בית הישימות והושיב בהן זונות זקינה מבחוץ וילדה מבפנים ובשעה שישאל אכילין ושותין וישמחין ויוצאין לטייל בשוק אומרת לו הזקינה אי אתה מבקש כלי פשתן זקינה אומרת לו בשוה וילדה אומרת לו בפחות שתים ושלש פעמים. ואחר כך אומרת לו הרי את בן בית שב ברור לעצמך וצרצורי של יין עמוכי מונח אצלה ועדיין לא נאסר (יין של עמוכי ולא) יין של גוים אמרה לו רצונך שתשתה כוס של יין בין ששתה בער בו.

אמר לה השמיעי לי הוציאה וראתה מתוך חיקה אמרה לו עבוד לזה אמר לה הלא יהודי אני אמרה לו ומה איכפת לך בלום מבקשים ממך אלא פיעור [והוא אינו יודע שעבודתה בקף] ולא עוד אלא שאיני מנחתך עד שתכפור בתורת משה רבך שנאמר {הושע ט"ו} המה באו בעל פעור וינזרו לבשת ויהיו שקוצים באהבם...

במדבר ל"א:ח' ואת מלכי מדן הרגו על חלליהם וגו' את בלעם בן בעור הרגו בחרב בלעם מאי בעי התם אמר רבי יוחנן שהלך ליטול שכר עשרים וארבעה אלף [שהפיל מישראל] אמר ר' זוטרא בר טוביה אמר רב היינו דאמרי אינשי גמלא אדלא למיבעי קרבי אודני דהוו ליה גזיזן מיביה.

What the Rest of Tanakh Teaches Us About Balaam and the Sin of Baal Peor

Rabbi Dr. Ezra Frazer

- What led *Chazal* to credit Balaam with hatching the plot of the sin of Baal Peor?
- What can we glean from other Biblical verses than mention Balaam?
- What alternative interpretations do *peshat* commentators offer for verses?

Other Pesukim

במדבר ל"א

(ה) וַיִּמְסְרוּ מֵאֲלֹפִי יִשְׂרָאֵל אֶלֶף לַמָּטָה שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא. (ו) וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה אֶלֶף לַמָּטָה לְצַבָּא אֹתָם וְאֶת פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר הַכֹּהֵן לְצַבָּא וְכָלִי הַקֹּדֶשׁ וְחֲצִצְרוֹת הַתְּרוּעָה בְּיָדוֹ. (ז) וַיִּצְבְּאוּ עַל מִדְיָן כְּאֲשֶׁר צִוָּה י"י אֶת מֹשֶׁה וַיִּהְרְגוּ כָּל זָכָר. (ח) וְאֶת מַלְכֵי מִדְיָן הָרְגוּ עַל חֲלָלֵיהֶם אֶת אֵוִי וְאֶת רֶקֶם וְאֶת צוּר וְאֶת חוּר וְאֶת רַבֵּעַ חַמְשַׁת מַלְכֵי מִדְיָן וְאֶת בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר הָרְגוּ בַחֶרֶב... (י) וַיִּקְצַף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הַחֵיִל שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמְּאוֹת הַבָּאִים מִצָּבָא הַמִּלְחָמָה. (טו) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה הַחַיִּיתֶם כֹּל נִקְבָה. (טז) הֲנִי הִנֵּה הֵיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבַּר בַּלְעָם לְמַסָּר מֵעַל בִּי"י עַל דְּבַר פְּעוֹר וְתָהִי הַמַּגֵּפָה בְּעֵדַת י"י.

Bamidbar/Numbers 31

(5) So there were delivered, out of the thousands of Israel, a thousand of every tribe, twelve thousand armed for war. (6) Moses sent them, one thousand of every tribe, to the war, them and Phinehas the son of Eleazar the priest, to the war, with the vessels of the sanctuary and the trumpets for the alarm in his hand. (7) They warred against Midian, as Hashem commanded Moses; and they killed every male. (8) They killed the kings of Midian with the rest of their slain: Evi, and Rekem, and Zur, and Hur, and Reba, the five kings of Midian. **Also Balaam the son of Beor they killed with the sword...** (14) Moses was angry with the officers of the army, the captains of thousands and the captains of hundreds, who came from the service of the war. (15) Moses said to them, "Have you kept all the women alive? (16) Behold, these caused the Children of Israel, through **the counsel/word of Balaam**, to commit trespass against Hashem in the matter of Peor, and so the plague was among the congregation of Hashem.

יהושע י"ג:ב

(כב) וְאֶת בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר הַקּוֹסֵם הָרְגוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּחֶרֶב אֶל חֲלָלֵיהֶם.

Yehoshua/Joshua 13

(22) Also Balaam, the son of Beor, the soothsayer, the Children of Israel slew with the sword among the rest of their slain.

מיכה ו':ג

(ג) עַמִּי מָה עָשִׂיתִי לָךְ וְמָה הִלְאִיתִי עֵנֶה בִּי. (ד) כִּי הֶעֱלִיתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמִבְּיַת עֲבָדִים פְּדִיתִיךָ וְאֶשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה אֹהֶרֶן וּמִרְיָם. (ה) עַמִּי זָכָר נָא מֶה יַעֲזֹר בְּלֶךְ מִלֶּךְ מוֹאָב וְמָה עָנָה אֹתוֹ בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר מִן הַשְּׂטִיִּים עַד הַגִּלְגָּל לְמַעַן דַּעַת צְדָקוֹת י"י. (ו) בְּמָה אֶקְדָּם י"י אֶפְרָיִם לְאֱלֹהֵי מְרוֹם הָאֶקְדָּמוּ בְּעוֹלוֹת בְּעֵגְלִים בְּנֵי שָׁנָה. (ז) הִירְצָה י"י בְּאֲלֹפֵי אֵילִים בְּרַבְבוֹת נַחְלֵי שְׁמֹן הָאֶתֶן בְּכוֹרֵי פִשְׁעֵי פָרִי בְטָנִי חֲטָאת נַפְשִׁי. (ח) הִגִּיד לָךְ אָדָם מֶה טוֹב וְמָה י"י דוֹרָשׁ מִמֶּךָ כִּי אִם עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד וְהִצַּנֵּעַ לְכַת עִם אֱלֹהֶיךָ.

What the Rest of Tanakh Teaches Us About Balaam and the Sin of Baal Peor

Rabbi Dr. Ezra Frazer

Michah 6:3

(3) My people, what have I done to you? How have I burdened you? Answer me! (4) For I brought you up out of the land of Egypt, and redeemed you out of the house of bondage. I sent before you Moses, Aaron, and Miriam. **(5) My people, remember now what Balak king of Moab devised, and what Balaam the son of Beor answered him from Shittim to Gilgal, that you may know the righteous acts of Hashem.** (6) How shall I come before Hashem, and bow myself before the exalted God? Shall I come before Him with burnt offerings, with calves a year old? (7) Will Hashem be pleased with thousands of rams? With tens of thousands of rivers of oil? Shall I give my firstborn for my disobedience? The fruit of my body for the sin of my soul? (8) He has told you, O man, what is good and what Hashem require of you, only to act justly, to love mercy, and to walk humbly with your God.

PESHAT ALTERNATIVES:

R. Yosef Ibn Caspi (14th-century Provence & Spain) , Bamidbar 31

ואת בלעם בן בעור – אין לנו בזה רק מה שענינו ראות, והוא כי נמצא במדין, אם כי לא נדע סבת המצאו שם, כי לא פורש בתורה ומי יבא, ואם לא זכר מציאותו לא ידענוהו.

R. Yosef Bechor Shor of Orléans (12th-century France), Bamidbar 31

ואת בלעם בן בעור – ששלחו בשבילו כדי לקלל ישראל, לפי שאמר: לא הביט און ביעקב (במדבר כ"ג:א) כלומר: לא חטאו לו, למה יחזור מלברכם כמו שפירשתי בוירא בלק (ר"י בכור שור במדבר כ"ג:א, כ"ה:א). והחטיאום, ושלחו לו כלומר: עתה תוכל לקללם כי חטאו. בא ונהרג, וזהו: הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם (במדבר ל"א:ט"ז), כי מתוך דבריו, שאמר: לא הביט און (במדבר כ"ג:א), למדו להחטיאם.

Shadal (Shmuel Moshe Luzzatto, 19th-century Italy), Bamidbar 31

ואת בלעם הרגו – במקרה, כי היה שם, והם הרגו כל זכר, וביהושע י"ג:ב} שהרגוהו על חלליהם ...
בדבר בלעם – בלעם בלכתו מעם בלק לשוב אל ארצו עבר במדין ושם שמע כי ישראל החלו לזנות אל בנות מואב ומתוך כך היו משתחווים לאלהיהן, ואז הבין כי זה לבדו הוא הדרך המוכשר להחליש את ישראל, ונתן עצה לבני מדין שישלחו שם את בנותם היותר חשובות, כדי לפתות את ישראל ולהסיתם לעבוד את אלהיהן, ועל ידי כן אלהי ישראל יעזוב אותם .

NJPS Translation of Michah 6

My people, remember what Balak king of Moab plotted against you, and how Balaam son of Beor responded to him. [Recall your passage] **From Shittim to Gilgal** (*i.e., the crossing of the Jordan; see Josh. 3.1, 14–4.19*)— And you will recognize GOD's gracious acts.

What the Rest of Tanakh Teaches Us About Balaam and the Sin of Baal Peor Rabbi Dr. Ezra Frazer

DEFENSE OF MIDRASHIC APPROACH

R. Don Yitzchak Abarbanel to Michah 6

ואמרו **מן השטים עד הגלגל** פרש"י מן השטים שחטאתם לי שם דעו צדקתי שלא מנעתי טובותיו ועזרתי מכם עד שהבאתי אתכם לגלגל וכבשתי לפניכם את הארץ. והראב"ע פירש במקום שהיה ראוי שתהיו קדושים להכנס בארץ אז חטאתם חטאה גדולה בשטים שהייתם כולכם עליה בני מות וחמלתי עליכם והבאתי אתכם אל הגלגל וקרוב הוא לדעת רש"י:
ויותר נכון אצלי לפרש שמן השטים חוזר לומה ענה אותו בלעם בן בעור כלומר מה שיעץ בלעם את בלק בזנות בנות מואב בשטים וכאילו אמר ומה ענה אותו בלעם בן בעור ומה שענה אותו מן השטים ויחסר וא"ו במן השיטים על דרך שמש ירח, אבל מה שאמר עוד עד הגלגל דעתי הוא שהוא חוזר למעלה כאילו אמר כי העליתך מארץ מצרים עד שבאתם עד הגלגל שבזה כלל כל מה שאירע להם במדבר שהוא כולו מה שכלל באומרו מה עשיתי לך. והיה סוף דבריו **למען דעת צדקות ה'** כלומר הנה זכרתי לך כל זה למען תדע צדקות ה' אשר עשה עמכם:

Eim LaMikra (R. Elijah Benamozegh, 19th-century Italy)

הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם. רמז יש בפסוק זה לקבלת חז"ל על עצת בלעם שיעץ להפקיר את בנות מואב, ולולי זה לא נוכל לפרש מה ענין דבר בלעם לבנות מואב והרי זה בנה בנין אב שהרבה דברים שלא נכתבו נמסרו בעל פה וגם מקורות האומה בכלל. — והנה עצת בלעם כמו שזכרו אותה חכמינו נזכרה גם כן לנוצרים. Apocal. XL v. 14 ועדיין לא נכתבה המשנה, והזכירה השמרונים. Cronaca Samar. שאינם מאמינים בקבלה, וכל אלו עדים נאמנים על אמתותה.

OBSERVATION: The Baal Peor narrative is told by revealing **many** plot details only after the fact ([R. Elchanan Samet](#)). **WHY?**